

PLEC DE CRITERIS D'INTERVENCIÓ PER ALS SERVEIS RELATIUS A LA REDACCIÓ DEL PROJECTE DE MUSEOGRAFIA DEL NOU CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL CASTELL DE MONTJUÏC AL DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC DE BARCELONA.

PR.2024.0052

Març 2024

ÍNDEX

---

1. INTRODUCCIÓ
2. OBJECTE DE L'ACTUACIÓ
3. ENTORN URBÀ
  - 3.1 Emplaçament
  - 3.2 Situació. El barri del Poble-sec
  - 3.3 Planejament
4. DESCRIPCIÓ DE L'EQUIPAMENT. EL CASTELL DE MONTJUÏC
  - 4.1 Evolució històrica
  - 4.2 Projectes previs
  - 4.3 Estat actual
  - 4.4 Àmbit d'actuació del projecte de museografia
5. CONDICIONANTS DE L'ACTUACIÓ
  - 5.1 Evolució històrica. Estat actual de les sales
  - 5.2 Treballs a desenvolupar
    - 5.2.1 Programa funcional. Proposta de museografia
    - 5.2.2 Proposta senyalística
    - 5.2.3 Adequació espais
    - 5.2.4 Instal·lacions
  - 5.3 Criteris patrimonials
  - 5.4 Criteris arqueològics
  - 5.5 Altres consideracions
6. RESUM DE LES CARACTERÍSTIQUES DE L'ACTUACIÓ
7. ASPECTES A TENIR EN COMPTE EN LA REDACCIÓ DEL PROJECTE
8. DOCUMENTACIÓ COMPLEMENTÀRIA ADJUNTA

1. INTRODUCCIÓ

Els projectes que promou l'Ajuntament de Barcelona s'han de fonamentar en l'excel·lència del disseny i l'optimització dels recursos econòmics, energètics i materials.

L'excel·lència en el disseny arquitectònic és un paràmetre difícilment quantificable, però l'Ajuntament de Barcelona vetllarà perquè tots els projectes de la ciutat, excepte en determinades situacions en que es requereixin actuacions més singulars, es facin dins un marc en el que es prioritzi a les persones, i s'atenguin a valors com: la durabilitat des de la idoneïtat en el manteniment; les solucions constructives racionals i senzilles; la integració amb l'entorn; l'optimització de recursos energètics per assolir, quan sigui viable, un grau desitjable d'autosuficiència; l'adaptabilitat i flexibilitat a possibles canvis; i la incorporació de sistemes tecnològics i de comunicació quan sigui convenient.

2. OBJECTE DE L'ACTUACIÓ

L'objecte d'aquesta actuació interior és la dels **"SERVEIS RELATIUS A LA REDACCIÓ DEL PROJECTE DE MUSEOGRAFIA PER AL NOU CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL CASTELL DE MONTJUÏC AL DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC DE BARCELONA"**.

L'objectiu de la renovació de l'actual Centre d'Interpretació del Castell de Montjuïc és la d'oferir al visitant una millora de l'experiència a través de la incorporació de noves lectures sobre la història del Castell, reforç del relat patrimonial i de memòria història i democratització de l'equipament millorant l'accessibilitat tant des del punt de vista dels visitants amb diversitat funcional com per l'accés als continguts per al públic més internacional.

L'actuació també té com a objecte millorar la senyalística exterior al nou CIM per a garantir l'accés a aquest espai expositiu.

3. ENTORN URBÀ

3.1 Emplaçament

El Castell de Montjuïc corona el cim de la muntanya de Montjuïc, i es troba a la carretera de Montjuïc 66, al barri de Poble-sec, al Districte de Sants-Montjuïc.

Ortofotomapa del recinte del Castell de Montjuïc

3.2 Situació. El barri de Poble-sec

El barri de Poble-sec és un dels vuit barris que conformen el Districte de Sants-Montjuïc de la ciutat de Barcelona. El Districte de Sants-Montjuïc és el més extens de la ciutat, amb una superfície de 2.090 hectàrees, representant gairebé una quarta part del terme municipal de Barcelona.

El barri de Poble-sec està delimitat per la Ronda Litoral, al sud, frontera amb el barri de La Marina del Prat Vermell; el carrer dels Ferrocarrils Catalans, del Foc i dels Jocs del 92 i prolongació d'aquest últim, a l'oest, frontera amb el barri de La Marina del Port; els carrers del Polvorí i prolongació, carrer de Mèxic i Avinguda de les Corts Catalanes, a nord, frontera amb els barris de La Font de Guatlla i Hostafrancs; i per l'Avinguda del Paral·lel, a l'est, delimitant amb els Districtes de l'Eixample i de Ciutat Vella.

Tenim coneixement d'activitat en aquesta zona des de l'època dels ibers i els romans, que ja utilitzaven la zona costera de l'actual barri com a port natural de la ciutat, des d'on hi havia accés al recinte emmurallat de la mateixa. Aquest port es va utilitzar habitualment fins al segle X, tot i que no va ser fins al segle XIV quan es va deixar d'utilitzar totalment.

Més tard, i abans de l'enderroc de les muralles, s'hi van començar a desenvolupar importants zones de cultiu, aprofitant l'abundància d'aigua de la zona. D'aquesta manera, l'indret es convertiria amb els anys en la principal zona de producció agrícola de la ciutat.

Després de la Guerra de Successió, l'any 1714 es va declarar la muntanya de Montjuïc com a zona militar, amb la fortificació del castell al seu cim. Aquesta catalogació implicava la prohibició de construir en la zona que separava el castell de la ciutat emmurallada, que es correspon amb l'actual barri de Poble-sec, per tal que no hi hagués obstacles als projectils que es podrien disparar des del Castell de Montjuïc. És per aquest motiu que quan es van enderrocar les muralles l'any 1854 i posteriorment, l'any 1859, es va redactar i aprovar el Pla Cerdà, el citat pla no va incloure aquesta zona al projecte d'ampliació de la ciutat.

Un cop enderrocades les muralles, s'hi van començar a ubicar indústries a la zona de l'actual barri, que en aquell moment eren principalment del sector tèxtil. També van aparèixer empreses dedicades a l'extracció de pedra, fabricació de calç i instal·lació de bòbiles, gràcies a la proximitat de la zona a les pedreres de la muntanya de Montjuïc. Aquesta concentració fabril implicava el consum de grans quantitats d'aigua per al seu funcionament, fet que, amb el temps, va comportar la dessecació dels aqüífers i, com a conseqüència, la progressiva desaparició de l'agricultura. D'aquest canvi de passar de ser una zona amb abundància d'aigua a una zona seca, segons els historiadors, esdevindria el futur nom del barri: Poble-sec.

Anys després es va derogar l'àrea d'influència militar, per tal de poder construir habitatges per als treballadors de les fàbriques. D'aquesta manera, sense gaire ordre i a petició dels propietaris dels terrenys, es va començar a edificar el barri a partir de l'any 1869.

Anys més tard, als entorns de l'Avinguda Paral·lel es va anar consolidant un teixit d'oci de la ciutat, conformat per cabarets, teatres, cafès i demés locals, que encara avui en dia conserva part de la seva essència com a via d'entreteniment de la ciutat, conservant encara diversos teatres històrics.

Socialment, es tracta d'un barri popular i intercultural. Amb la postguerra, s'hi van instal·lar grups d'immigrants sense recursos que van comportar la proliferació de barraques. Amb l'Exposició Internacional de l'any 1929, es va reformar i urbanitzar gran part de la muntanya de Montjuïc, millorant les condicions del barri.

En l'actualitat, la muntanya de Montjuïc, que domina el barri de Poble-sec, conforma en el seu conjunt un paisatge verd amb parcs, museus, àrees esportives i zones d'oci, esdevenint la major extensió d'esbarjo a l'aire lliure de la ciutat.

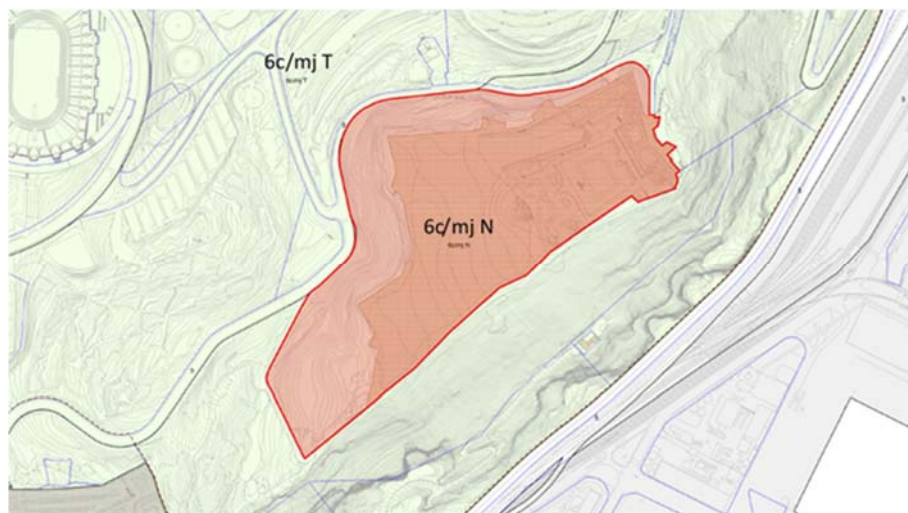

3.3 Planejament

El planejament vigent és la **MODIFICACIÓ DEL PGM EN L'ÀMBIT DE LA MUNTANYA DE MONTJUÏC** (MPGM Montjuïc), aprovada definitivament per la Subcomissió d'Urbanisme del municipi de Barcelona en data 26 de juny de 2014.

L'objecte de la MPGM MONTJUÏC és concretar el model urbanístic de la muntanya de Montjuïc, ajustant les qualificacions urbanístiques dels sistemes actuals, que són estructurals de la muntanya: espais lliures, equipaments i vials.

Els sòls de referència es situen dins el **Sistema de parc equipat d'interès natural (clau 6c/mj-N)**, sobre el que la MPGM MONTJUÏC concreta les característiques generals i les condicions d'ús, les urbanitzacions dels espais lliures i la distribució de les superfícies per a usos principals com a espais lliures, equipaments i vialitat.

La fitxa normativa **N/C-03 "Castell de Montjuïc"** estableix les condicions següents:

- **Ús principal: Cultural**
- **Usos complementaris: Docent, recreatiu**
- Volum consolidat: Corresponent a les edificacions existents
- Alçada reguladora màxima: L'existent
- Volum aparent de les edificacions: Correspon al volum consolidat
- **Règim de protecció: Nivell A – Béns culturals d'interès nacional**

Per la resta de condicions, s'estarà en allò determinat en la **MODIFICACIÓ DEL PGM PER A LA PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE BARCELONA** (MPGM Protecció), aprovada definitivament el 26 de novembre de 2001 per Acord de la Subcomissió d'Urbanisme del municipi de Barcelona, modificada puntualment per la Subcomissió d'Urbanisme del municipi de Barcelona en sessió de 16 de maig de 2017, fent la referència pels **elements protegits (p)** segons els articles normatius següents:

Segons la **fitxa del Catàleg de béns protegits** (identificador 1776), es permeten les següents intervencions:

- **Manteniment integral**
- **Qualsevol intervenció requerirà la realització d'una memòria d'investigació i recerca històrica** que justifiqui i documenti les parts originals, defineixi les modificacions posteriors i la seva integració amb la proposta sol·licitada

Per la resta de disposicions en matèria de protecció, s'estarà a les disposicions establertes pel **PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA, EN L'ÀMBIT DEL DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC** (PE Patrimoni), aprovat definitivament pel Consell Municipal en sessió celebrada el 21 de juliol de 2000, que estableix les determinacions específiques complementant el règim de protecció contingut a la *Llei 9/1993, de 30 de setembre, de Patrimoni cultural català*.

Per últim, en atenció als valors històrics-artístics estètics o tradicionals a considerar com a rellevants pel sector urbà on s'emplaça, el Castell de Montjuïc també es situa dins de l'àmbit del **Conjunt Especial del Parc de Montjuïc** (identificador 1750) amb el **nivell de protecció C** (béns urbanísticament protegits).

Per la resta de determinacions a l'objecte de l'actuació, s'estarà en allò establert en l'*Ordenança Metropolitana d'Edificació*, aprovada el 15 de juny de 1978 i modificada puntualment el 19 de maig de 1993, així com a l'*Ordenança Municipal dels Usos del Paisatge Urbà de la Ciutat de Barcelona*, aprovada pel Consell Plenari el 26 de març de 1999.

4. DESCRIPCIÓ DE L'EQUIPAMENT. EL CASTELL DE MONTJUÏC

El Castell de Montjuïc és una antiga fortalesa militar situada al cim de la muntanya de Montjuïc, conformada per la suma de construccions de diverses èpoques superposades.

Sobre el recinte del Castell, i des de que va passar a formar part del patrimoni de l'Ajuntament de Barcelona, s'estan realitzant diverses actuacions per a la recuperació, consolidació i adequació dels diferents elements i espais del conjunt militar, amb la voluntat de millorar l'experiència del visitant. Actualment encara hi ha espais que no estan oberts al públic, a l'espera de ser reformats per a tal propòsit, com són els espais objecte d'aquest concurs.

4.1 Evolució històrica

Època prehistòrica – 1073. Abans del Castell

L'indret on actualment trobem el Castell de Montjuïc ha estat habitat, de manera més o menys continuada, des de l'època prehistòrica.

L'emplaçament geogràfic estratègic, amb vistes de 360 graus sobre el pla de Barcelona i amb el mar i la desembocadura del riu Llobregat als peus, el van convertir en un lloc adient per a l'assentament dels ibers, època de la qual es troben les primeres restes datades del segle VII a.C.

També s'han localitzat troballes d'època romana dels segles II a.C. al VI d.C. En època romana s'hi van desenvolupar importants pedreres d'extracció de pedra de Montjuïc (gres), amb la que s'han construït una gran part dels edificis singulars de Barcelona, com són la muralla romana, la primera església cristiana o les catedrals romànica i gòtica.

1073 – 2007

Els primers indicis de construccions relacionades amb l'ús militar es remunten a l'any 1073, quan es té constància de l'existència d'una torre de vigia, l'objectiu de la qual era alertar la ciutat en cas d'arribada d'embarcacions enemigues a la costa, mitjançant un sistema de veles durant el dia i de foc durant la nit.

Vista de la ciutat de Barcelona des de Montjuïc, on trobem en primer pla la torre de vigia. 1563

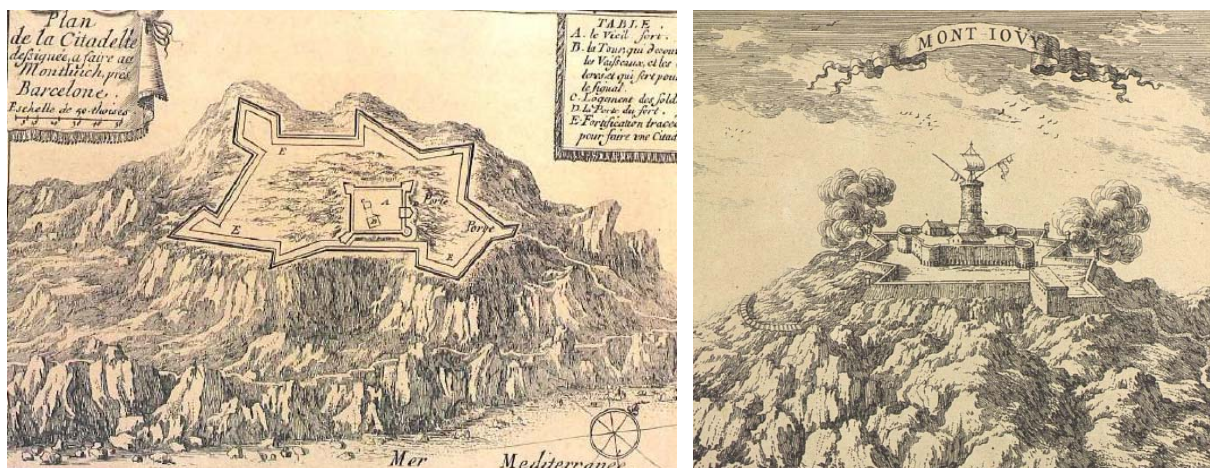
Fins al segle XVII, no es té constància de cap altra construcció important al cim, tret d'una ampliació al costat de la torre amb una caseta auxiliar que més tard s'adequaria com a habitatge del guarda.

Com a conseqüència de l'inici de la Guerra dels Segadors (1640-1652), l'any 1640 es va procedir a la construcció d'una muralla entorn la torre de vigia amb un fortí, promoguda pel Consell de Cent, amb la voluntat de defensar la ciutat de les tropes de Felip IV. Aquest fet va representar l'inici de la militarització de la muntanya.

La fortificació, de petites dimensions, era de planta quadrangular i comptava amb quatre mitjos baluards a les cantonades.

El fortí es va reedificar i ampliar l'any 1643. Entre les actuacions que es van realitzar, destaquem la construcció d'un pont llevadis.

Amb la presa de Barcelona per part de les tropes de Felip IV l'any 1652, el Castell va passar a ser titularitat monàrquica espanyola. A finals del segle XVII, després d'una sèrie d'atacs i setges marítims que van tenir lloc durant la Guerra dels Nou Anys (1688-1697), es va impulsar una nova millora del Castell, construint finalment una ciutadella al voltant de l'antic recinte, amb tres baluards defensius i un front rectilini orientat al mar.

Representacions de la ciutadella envoltant la fortificació original. Esq.: Sense data. Dreta: 1668

Amb la Guerra de Successió (1701-1714), els exèrcits borbònics van iniciar combats contra el poble barceloní (defensor del bàndol austriacista) a Montjuïc amb la intenció de prendre'l, que van deixar el Castell pràcticament en ruïnes, provocant l'evacuació dels barcelonins i la posterior ocupació de l'exèrcit francoespanyol. Més tard es va haver de retirar, amb l'arribada d'aliats del bàndol barceloní.

Amb aquests combats, es va fer evident la centralitat estratègica del Castell.

Finalitzats els combats, es va iniciar la reconstrucció del Castell, amb obres de fortificació dels baluards de Ponent i de Llevant i noves comunicacions amb la ciutat.

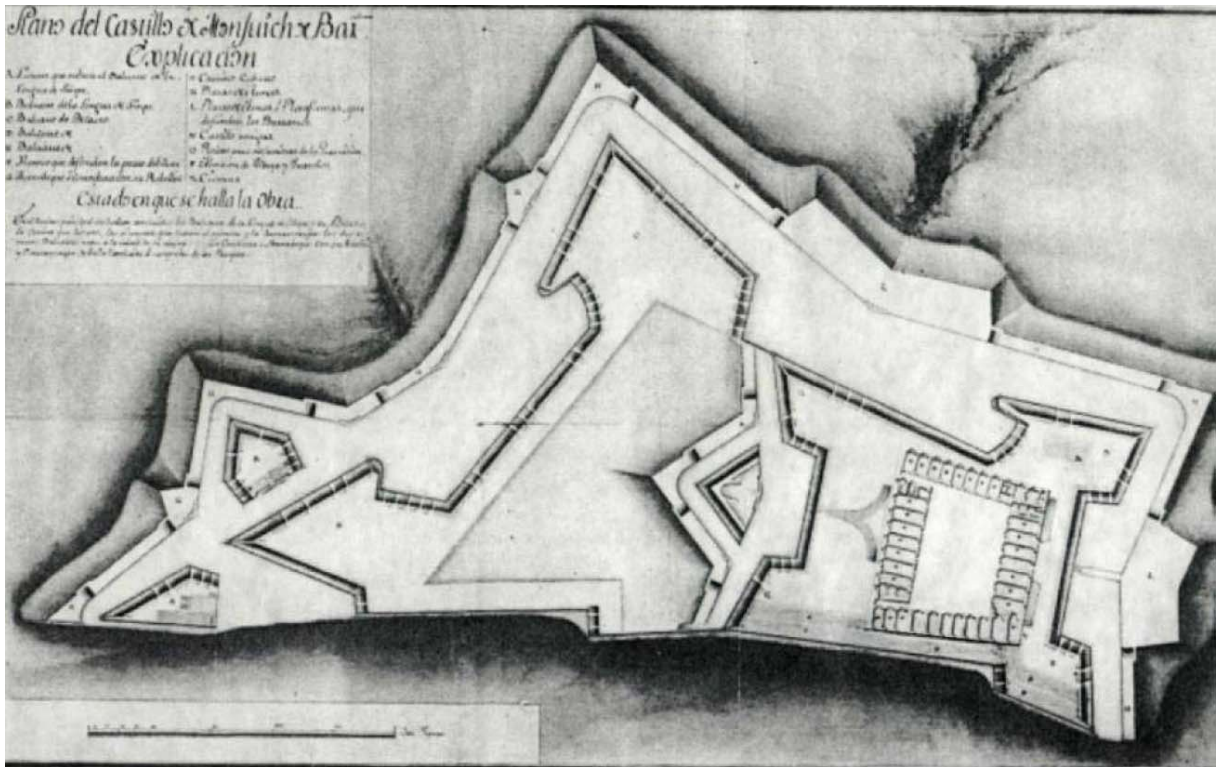
Finalment, l'11 de setembre de 1714 les tropes borbòniques van vèncer el poble català i van prendre el control del fortí i de la ciutat. L'exèrcit francoespanyol va perfilar un sistema defensiu a través de Montjuïc i de la Ciutadella.

L'any 1753 van iniciar-se les obres de millora de la capacitat defensiva del fortí, construint la geometria que s'ha conservat fins a dia d'avui, amb planta trapezoidal irregular, adaptada a l'orografia de la muntanya i reforçada amb quatre baluards extrems.

Es va mantenir el baluard de Velasco i es va millorar el de la Llengua de Serps, que va quedar cobert amb les noves llunetes de mar i de terra. L'antic baluard de Santa Isabel es va ampliar i va passar a anomenar-se de Santa Amàlia. I, finalment, es va construir un de nou, el de Sant Carles, unit a l'anterior mitjançant una nova cortina, on s'obriria la porta principal, flanquejada per dos cossos de guàrdia, amb un pont fix amb un tram llevadís sobre el fossat.

Les obres es van finalitzar l'any 1799.

Planimetria de la millora i ampliació del Castell. Data aproximada: 1751-1779

L'any 1842, com a represàlia per una revolta de protesta, es va bombardejar Barcelona des del Castell durant dotze hores ininterrompudes. A partir d'aquesta data, s'han donat diversos episodis semblants de bombardeig des del Castell a la ciutat, a mode de represàlia per protestes de diferent índole, esdevenint la fortalesa eina de repressió per part de l'exèrcit espanyol.

Esquerra: Vista aèria del Castell, 1920. Dreta: Fotografia de presoners al Pati d'Armes, 1939

El Castell esdevindria més tard lloc de reclusió per anarquistes, sindicalistes i revolucionaris i es va convertir en escenari de consells de guerra contra civils i d'afusellaments.

L'any 1936, el Comitè de Milícies Antifeixistes va prendre possessió del Castell. La principal funció del Castell durant la Guerra Civil (1936-1939) va ser la presó militar vinculada a la repressió i afusellament de militars i civils acusats d'alta traïció i espionatge contra la República.

Les tropes franquistes van ocupar Barcelona el 26 de gener de 1939, entrant poc després al Castell. La fortificació va convertir-se provisionalment en lloc de concentració de soldats presoners i, posteriorment, en presó militar d'oficials i caps de l'exèrcit republicà. Entre ells, destaca el cas del president Lluís Companys, qui va ser afusellat l'any 1940 al fossat de Santa Eulàlia.

El caràcter de presó militar es va mantenir fins l'any 1960, any en que va ser cedit parcialment a la ciutat, tot i que seguia controlat pel govern central, qui va ordenar construir un museu militar i col·locar una estàtua de Franco al centre del Pati d'Armes.

L'any 1963 es va inaugurar el museu militar, després de l'execució de les obres de transformació del conjunt que adequarien el primer recinte com a parc públic, reconstruirien el pont llevadís i portarien llum elèctrica i aigua corrent a l'edifici, entre d'altres actuacions.

2007- Actualitat. El Castell de Montjuïc

A l'any 2007 el Castell va passar a ser propietat de l'Ajuntament de Barcelona com equipament municipal. A partir d'aquest any es desmantellaria el museu militar, que va tancar les seves portes l'any 2009.

Amb la nova titularitat de l'Ajuntament de Barcelona, es van iniciar un seguit d'actuacions de rehabilitació dels diferents espais del Castell, les quals continuen en l'actualitat.

4.2 Projectes previs

Tal i com s'ha indicat anteriorment, en el recinte del Castell de Montjuïc s'han dut a terme diverses intervencions, impulsades per l'Ajuntament de Barcelona, des de la seva adquisició l'any 2007. El seu objectiu ha estat la rehabilitació i recuperació dels elements històrics, la reparació de patologies existents i l'adequació dels espais per al seu ús i per a la visita dels ciutadans.

Totes les actuacions s'han dut a terme sota un marc general d'actuacions definides en els diferents estudis previs que s'han anat redactant:

- 2009 Pla Director del Castell. Redactat per Forgas Arquitectes.**
- 2010 Pla Director d'Instal·lacions. Redactat per Estudio PVI Ingeniería.**
- 2014 Estudis previs per a la definició de criteris arquitectònics d'intervenció en els diferents àmbits, espais i recintes del Castell de Montjuïc. Redactat per Forgas Arquitectes.**

Sota aquest marc general, les actuacions que s'han anat desenvolupant i ja finalitzades al Castell fins a l'actualitat es descriuen a continuació:

- a) 2010. RESTAURACIÓ I MILLORA DE LA COBERTA I PART DE LES SALES SE I SO AL VOLTANT DE LA PLAÇA D'ARMES. FORGAS ARQUITECTES / VALERI CONSULTORS.

- b) 2010-2011. RESTAURACIÓ I RENOVACIÓ D'ALGUNES SALES DEL PATI D'ARMES. XAVIER GOMÀ PRESAS – JOSEP ANGLADA GUAJARDO ARQUITECTRES.
- c) 2011-2012. REMODELACIÓ DE L'ANTIGA RESIDÈNCIA D'OFICIALS.
- d) 2011-2017. NOU CENTRE D'INSTAL·LACIONS TÈCNIQUES (NCIT). ESTUDIO PV1 INGENIERÍA / AIGUASOL / VALERI CONSULTORS.
- e) CONNEXIONS DE XARXES DE SERVEIS ENTRE EL NCIT I EL PRIMER RECINTE.
- f) 2014-2015. CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL CASTELL DE MONTJUÏC. NORDEST, MUSEUM AND EXHIBIT SERVICES**
- g) 2014-2015. PROJECTE RELATIU A DIFERENTS ESPAIS I RECINTES DEL CASTELL DE MONTJUÏC A BARCELONA. Aquest projecte inclou la rehabilitació de l'antic Magatzem d'Artilleria com a Espai d'acollida dels visitants, la rehabilitació de part dels antics calabossos i les sales al voltant del Pati d'Armes 0,1, 6, i 26 a 38. 2014-2015. FORGA ARQUITECTES.
- h) 2014-2015 SISTEMES I XARXES DE DISTRIBUCIÓ DE LES INSTAL·LACIONS PER A LES SALES DEL PATI D'ARMES, L'ESPAI D'ACOLLIDA I ELS ANTICS CALABOSSOS DEL CASTELL DE MONTJUÏC. ESTUDI PVI INGENIARIA
- i) 2014-2016. SUBMINISTRAMENT ELÈCTRIC (SUBSTITUCIÓ DE L'ACTUAL E.T. PER CD PROVISIONAL EN MÒDUL PREFABRICAT I CONNEXIÓ MT+BT) + ANELLAT.
- j) 2014-2016. RENOVACIÓ DEL PONT D'ENTRADA. JOSEP-NARCÍS ARDERIU I FREIXA
- k) 2014-2016. REFORMA D'ESPAIS DE L'ANTIGA CASERNA. TÈCNICS G-3, S.L.P.
- l) 2014-2017. RESTAURACIÓ ZONA D'ENTRADA, DEL PONT DEL FOSSAR I DELS TÚNELS D'ACCÉS AL PRIMER RECINTE. ARCOVALENO RESTAURO, S.L.
- m) 2014-2017. NOU NUCLI D'ACCÉS VERTICAL DEL BALUARD DE SANT CARLES. FORGAS ARQUITECTES
- n) 2014-2017. PROJECTE DEL NOU CENTRE DE PRODUCCIÓ ENERGÈTICA (NCPE).
- o) 2016. REURBANITZACIÓ DELS ENTORNS DEL BALUARD DE SANT CARLES. FORGAS ARQUITECTES / ARQUEOLOGIA: JOSEP M. VILA
- p) 2019-2020. SERVEIS DE REDACCIÓ DE L'AVANTPROJECTE DE REMODELACIÓ I RECUPERACIÓ PATRIMONIAL DELS ELEMENTS EXTERIORS DEL PRIMER RECINTE DEL CASTELL DE MONTJUÏC. FORGAS ARQUITECTES.
- q) 2019-2021. REHABILITACIÓ PER FASES DE LES GARITES DE VIGILÀNCIA DE LA COBERTA DEL PATI D'ARMES. VALERI CONSULTORS
- r) 2019-2021. SERVEIS DE REDACCIÓ DEL PROJECTE BÀSIC, EXECUTIU I DIRECCIÓ DE LES OBRES PER A LA INSTAL·LACIÓ DE LA XARXA DE SEGURETAT I ANTINTRUSIÓ ALS ESPAIS DEL

CASTELL DE MONTJÚIC: ESPAI D'ACOLLIDA, NUCLI COMUNICACIONS, CALABOSSOS, SALA TÈCNICA NCIT I ACTUAL CECOR. FORGA ARQUITECTES

- s) 2020-2022. PROJECTE EXECUTIU DE REMODELACIÓ I RECUPERACIÓ PATRIMONIAL DELS ELEMENTS EXTERIORS EN EL TRAM DE LA CORTINA DAVANTERA (ESPAI SOBRE ELS TÚNELS D'ACCÉS). FORGAS ARQUITECTES.
- t) 2022. REORDENACIÓ DELS COMPTADORS I REGULARITZACIÓ DE LES ESCOMESES D'ENLLUMENAT. VALERI CONSULTORS.
- u) 2022. MILLORA DE LES COMUNICACIONS DEL CASTELL PER FIBRA ÒPTICA. VALERI CONSULTORS

Actualment s'estan desenvolupant les següents actuacions:

- v) 2022. REHABILITACIÓ PARCIAL DE L'ANTIGA CASERNA I DEL SEGON ESPAI DE L'ANTIC COS DE GUÀRDIA, AL CASTELL DE MONTJÚIC, A LA CARRETERA DE MONTJÚIC 66, AL DISTRICTE DE SANTS-MONTJÚIC, BARCELONA
(Projecte en procés de redacció per l'estudi d'arquitectura H3O).
- w) 2022. PROJECTES DE REURBANITZACIÓ DELS ESPAIS DEL PRIMER RECINTE DEL CASTELL DE MONTJÚIC, A LA CARRETERA DE MONTJÚIC 66, AL DISTRICTE DE SANTS MONTJÚIC DE BARCELONA. ÀMBIT 2: BALUARD SANTA AMÀLIA I ÀMBIT 6: PATI D'ARMES
(Projectes en procés de redacció per la UTE ESPINÀS I TARRASÓ, SCP - CLAIRE PALLUEL).
- x) **2023. PROJECTE D'ADEQUACIÓ DE PART DE LES SALES DEL PATI D'ARMES, AL CASTELL DE MONTJÚIC, A LA CARRETERA DE MONTJÚIC 66, AL DISTRICTE DE SANTS-MONTJÚIC, BARCELONA.**
(Projecte en procés de redacció per la UTE LABAULA - ESTEVE AYMERICH - INÉS DE RIVERA).

Adjunt a la licitació, es facilita un extracte de la informació relativa a l'actuació realitzada en les sales 14-17 on s'ubica actualment el Centre d'Interpretació del Castell i del projecte en redacció relatiu a l'adequació de les sales del pati d'armes entre les que es troben les sales 18-19. En cas que els adjudicataris ho sol·licitessin, BIMSA facilitaria informació de la resta d'actuacions durant la redacció del projecte de museografia.

A part dels projectes de les actuacions esmentades, es facilitarà també l'Estudi Històric associat al Pla Director redactat per Arqueociència (any 2010) i l'estudi històric del Quadrat del Castell (febrer 2024), centrat en els aspectes més generals d'aquest àmbit.

4.3 Estat actual

El Castell de Montjuic té una superfície construïda total d'aproximadament 7.000 m², de la qual 5.570 m² correspon a l'edifici principal, i la resta a les edificacions auxiliars aïllades que es troben al recinte.

En planta, el recinte del Castell es divideix en dos recintes diferenciats, envoltats pels fossats i el camí cobert:

El primer recinte, situat aproximadament a la cota +184 m, delimitat pels baluards de Sant Carles i Santa Amàlia, juntament amb l'hornabec i les cortines que els enllacen. Compta amb uns 25.100 m² de superfície.

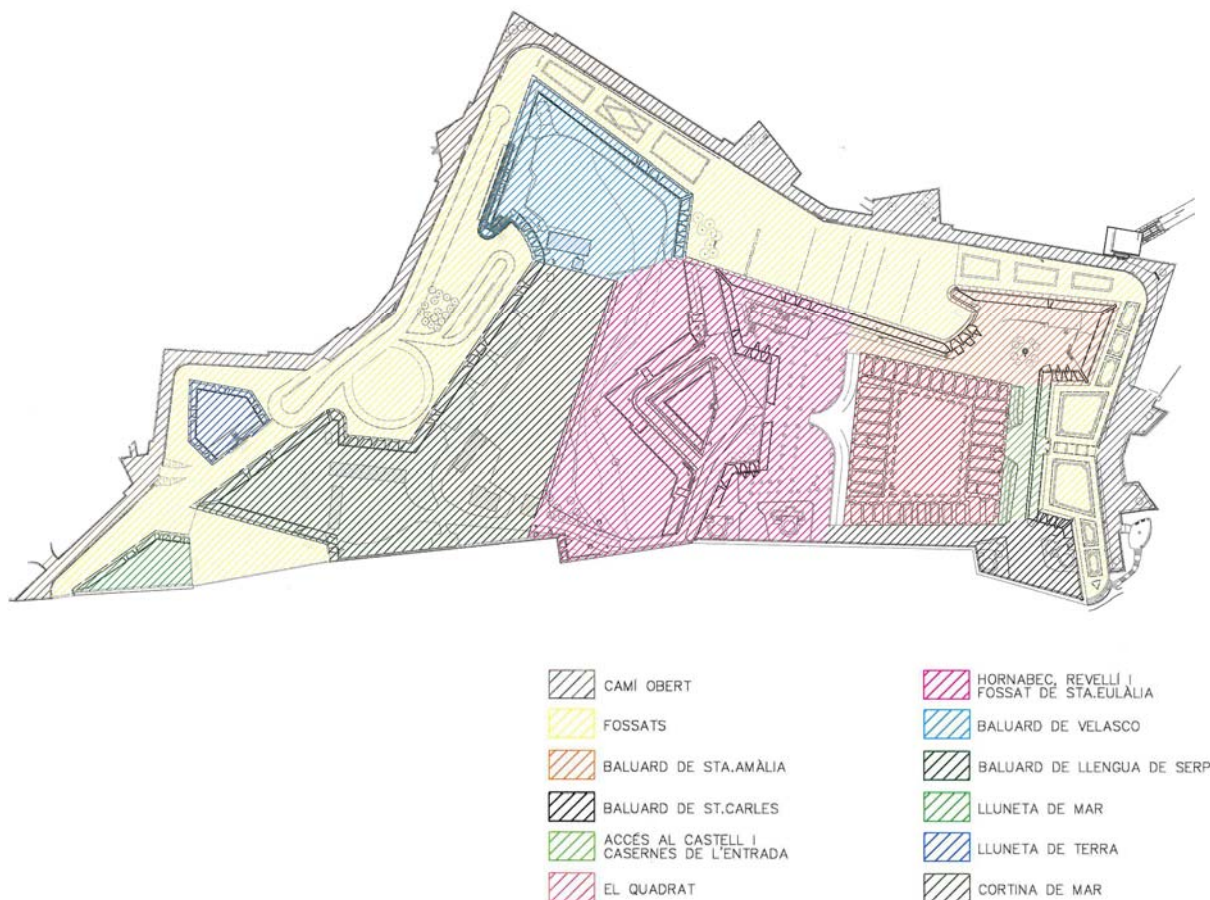
El segon recinte, a cota més baixa, configurat pels baluards de Velasco i de Llengua de Serp, així com de les seves cortines. Compta amb uns 36.228 m² de superfície.

Els fossats voregen el perímetre exterior del recinte i es comuniquen amb el camí cobert per sis escales. Dins de l'àmbit del fossat, en front del baluard de la Llengua de Serp, s'hi troba la lluneta de Mar i la lluneta de Terra.

A la banda est es troba l'accés principal al recinte, a través d'un pont fixe d'estructura de quatre arcs de mig punt, que travessa el fossat i arriba a un tram que havia estat pont llevadís.

Des del vestibul (cota +176 m), a l'esquerra s'accedeix al primer espai de l'antic Cos de Guàrdia, actualment habilitat com espai d'acollida. A la dreta s'accedeix al segon espai de l'antic Cos de Guàrdia, actualment en procés de rehabilitació per encabir el CECOR i un espai polivalent del Castell de Montjuïc. Aquest espai comunica amb la cisterna de Santa Amàlia, situada sota el baluard.

A continuació s'hi troben dues rampes que condueixen, a l'esquerra al baluard de Sant Carles, i a la dreta al de Santa Amàlia, a cota +184 m.

Planta General del Castell de Montjuïc amb indicació de la ubicació dels diferents espais del recinte fortificat

Al centre del primer recinte trobem un **cos d'edificis porxats de planta quadrangular organitzat al voltant del Pati d'Armes ("quadrat")**, on es situen les sales objecte del projecte de museografia del present concurs.

Les diferents sales de l'edifici constituïen originalment els pavellons d'oficials, llocs comuns, forn de pa, cantina i apotecària, actualment transformades en espai museístic i bar-restaurant, d'entre d'altres espais. Al costat nord-est d'aquest edifici trobem la torre de guaita que feia les funcions de vigilància.

Per ampliar aquesta informació, ens remetem als diferents estudis històrics que s'han redactat i quins extractes referents a les sales del pati d'armes s'adjunten a la present licitació:

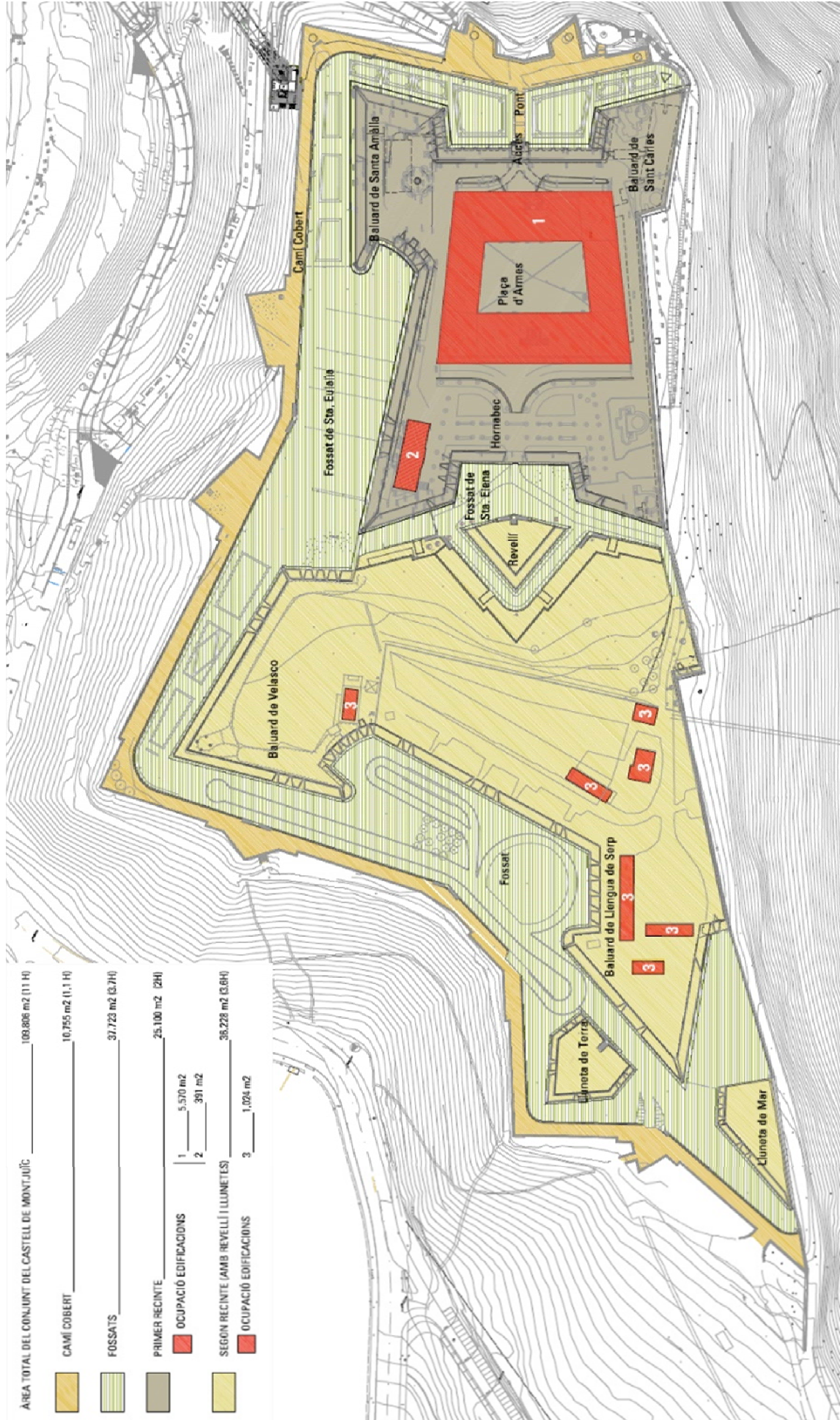
- Estudi Històric associat al Pla Director (Arqueociència 2010)
- Estudi històric i arqueològic de l'edifici del quadrat del Castell de Montjuïc (JMVIIa, febrer 2024)

El conjunt d'elements defensius que separen el primer i el segon recinte del Castell de Montjuïc reben el nom genèric d'Hornabec i està conformat per diferents elements: el glacis, el camí cobert, el revellí, el fossat de Santa Elena i els semibaluards de l'hornabec. L'objectiu d'aquest conjunt d'estructures és impedir l'accés al primer recinte des del segon en cas que aquest caigués en mans dels enemics potencials. A la part nord de l'Hornabec trobem un edifici de dues plantes, anomenat residència, que data del segle XX. Actualment, en aquest indret se situen les oficines del Castell de Montjuïc.

Al segon recinte s'accedeix des de la part posterior del primer, a través de la part central de l'Hornabec. Antigament hi havia un polvorí, un safareig, el cos de guàrdia, magatzems i quadra per a cavalls. Posteriorment va allotjar el personal d'artilleria. Actualment, el Castell no utilitza cap edifici del segon recinte per a ús propi.

Entre els dos recintes, i a través de dues rampes que baixen des del primer recinte, es troben el fossat de Santa Elena i el revellí.

L'espai del primer recinte és accessible al visitant en la seva totalitat, mentre que el segon recinte només és visitable parcialment.

Organització del Castell de Montjuïc (previ a la construcció del NCIT)

4.4 Àmbit d'actuació del projecte de Museografia

A continuació es mostra el plànol de l'àmbit objecte d'intervenció que es troba ubicat a la planta baixa (nivell +184 m) en 6 sales al voltant del pati d'armes:

L'accessibilitat a aquest àmbit es produeix des del pati d'armes quin passatge d'accés està descentrat respecte de l'eix del quadrat.

L'actual Centre d'Interpretació (CIM), està ubicat a les sales 14 a la 17 quin accés es situa a la sala 14 i sortida a través de la sala 17. Malgrat la senyalització que hi ha al pati, la façana del pati d'armes que dona accés al corredor i l'accés pròpiament a les sales, no permet visualitzar la ubicació d'aquest espai museístic i queda amagat i poc accessible.

5. CONDICIONANTS DE L'ACTUACIÓ

5.1 Evolució. Estat actual sales

Històricament ha rebut el nom de quadrat, cavaller o "macho" el gran edifici de planta quadrangular situat a la part més alta del castell de Montjuïc en el que se situen, al voltant d'un pati d'armes, diverses naus que han albergat diversos usos al llarg de la història.

Les sales al voltant del pati d'armes són un conjunt d'espais construïts amb voltes de canó disposades perpendicularment a les façanes que delimiten la plaça i relacionades entre si a

través d'un porxo perimetral que les relaciona i els dona accés. Històricament, aquests espais situats al voltant del pati d'armes s'han fet servir sobretot per a usos residencials (governador, oficials, sergent major...) o de serveis (zones comunes, forn de pa, cantina i apotecària, entre d'altres) i fins i tot com a cel·les durant la postguerra espanyola. Aquests usos s'han desenvolupat de manera indistinta en una o altra sala al llarg del temps, amb canvis continuats en l'atribució de l'ús a cada sala. Actualment podem trobar usos com espais museístics o el bar-restaurant. Això ha provocat modificacions en la distribució interior, pavimentacions, obertura de sortides de fum en el sostre, etc sense que hagi variat de manera significativa l'estructura de cadascuna de les sales.

En els darrers anys, s'han realitzat diverses actuacions per adequar algunes de les sales del pati d'armes amb l'objectiu de destinar-les a nous usos. Les més rellevants en l'àmbit d'actuació són:

- **PROJECTE DE RESTAURACIÓ I MILLORA DE LA COBERTA I PART DE LES SALES SE I SO AL VOLTANT DE LA PLAÇA D'ARMES DEL CASTELL DE MONTJUÏC. 2010 Forgas Arquitectes**

L'any 2010 el despatx Forgas Arquitectes va redactar el projecte de Restauració i millora de la Coberta i part de les ales SE i SO al voltant del pati d'armes del Castell de Montjuïc. En aquest projecte, la sales rehabilitades varen ser les següents: 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 i 20. Tot i que amb l'actuació realitzada a la coberta es varen resoldre la major part dels problemes d'humitat per filtracions en aquests espais, actualment encara persisteixen algunes patologies per humitats que caldrà resoldre durant el desenvolupament del projecte objecte de contracte en l'àmbit d'actuació. El mateix projecte va preveure la implantació d'un petit centre d'instal·lacions i uns nous serveis. També es va iniciar la millora i ampliació de la obsoleta xarxa de distribució d'instal·lacions preexistent sota la porxada al voltant de la plaça.

- **PROJECTE EXECUTIU DELS SISTEMES I XARXES DE DISTRIBUCIÓ DE LES INSTAL·LACIONS PER A LES SALES DEL PATI D'ARMES, L'ESPAI D'ACOLLIDA I ELS ANTICS CALABOSSOS DEL CASTELL DE MONTJUÏC. 2014. Estudio PVI Ingeniería.**

L'any 2014 s'executa l'obra per a condicionar part de les instal·lacions per permetre la implantació dels usos dels nous programes de necessitats previstos.

En aquesta obra es defineixen i dimensionen les xarxes de les Instal·lacions necessàries per a la distribució general fins a l'entrada a les sales, quedant excloses les intervencions a l'interior d'aquestes, les quals es preveu que siguin resoltes en els seus projectes respectius.

Aquesta part de l'obra constitueix una 2a Fase de continuació al ja projectat i construït anteriorment. El seu abast comprèn les xarxes corresponents a:

- Climatització (Distribució hidràulica per fred / calor).
- Aigua i desguassos complementaris a la xarxa anterior.
- Electricitat (Baixa Tensió).
- Comunicacions (veu i dades).
- Protecció Contra Incendi (Detecció i Extinció).
- Control Centralitzat (Climatització).

- **CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL CASTELL DE MONTJUÏC. 2014-2015. NORDEST, MUSEUM AND EXHIBIT SERVICES**

L'any 2015 finalitzen les obres relatives al Centre d'Interpretació de Montjuïc que ocupa les sales 14, 15 16 i 17.

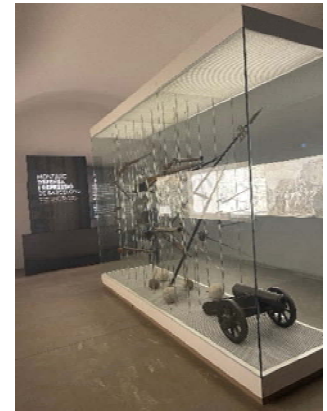
L'accés a l'espai expositiu es produeix a través de la sala 14 i la sortida a través de la sala 17. Les quadre sales estan connectades entre elles a través d'uns passos en els murs que les separen.

Sala 14

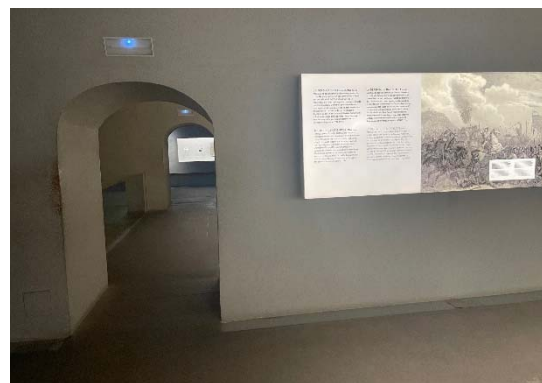
Sala 15

Sala 16

Sala 17

Connexió entre sales

Sortida (sala 17)

Una de les problemàtiques que té aquest espai expositiu és la poca visibilitat que té des de l'accés al pati d'armes i, en conseqüència, un objectiu del present projecte és com aconseguir dirigir al visitant a aquesta exposició i fer-la més atractiva dins dels recorreguts habituals que es fan al castell. Una de les tasques a realitzar és la proposta de senyalística des del pati d'armes per millorar aquest aspecte.

Accés al pati d'armes

Senyalisatca i accés al Centre d'Interpretació (CIM)

Accés al CIM (sala 14)

5.2 Treballs a desenvolupar

5.2.1 Programa funcional. Proposta museològica

El document base per a plantejar la museografia és el projecte museològic proposat pel comissariat del nou Centre d'Interpretació del Castell de Montjuïc (CIM). Aquest **document està en fase d'elaboració i serà lliurat a l'equip que resulti adjudicatari**. No obstant, i amb l'objectiu de poder realitzar l'oferta per a la present licitació, s'adjunta amb aquest Plec, **el document de treball per al Nou Centre d'Interpretació del Castell de Montjuïc** (març 2024).

Aquest document recull la principal problemàtica de l'actual CIM:

- Aspectes tècnics (mal funcionament de determinats elements)
- Aspectes senyalístics (molts visitants entren pel final de l'exposició)
- Aspectes narratius (dependència excessiva dels episodis bèl·lics)

I els objectius per al nou CIM:

- Donar una àmplia visió social de la història del Castell i la muntanya relacionada amb la ciutat
- Posar en valor el Castell com element patrimonial
- Contemplar els projectes polítics (no només repressius)
- Articular el nou CIM dintre de la xarxa cultural de la ciutat i connectar-lo amb altres espais de memòria.

D'aquesta manera, es proposa 6 blocs coincidint amb les 6 sales amb el següent programa:

BLOC 1: Espai immersiu (sala 14)

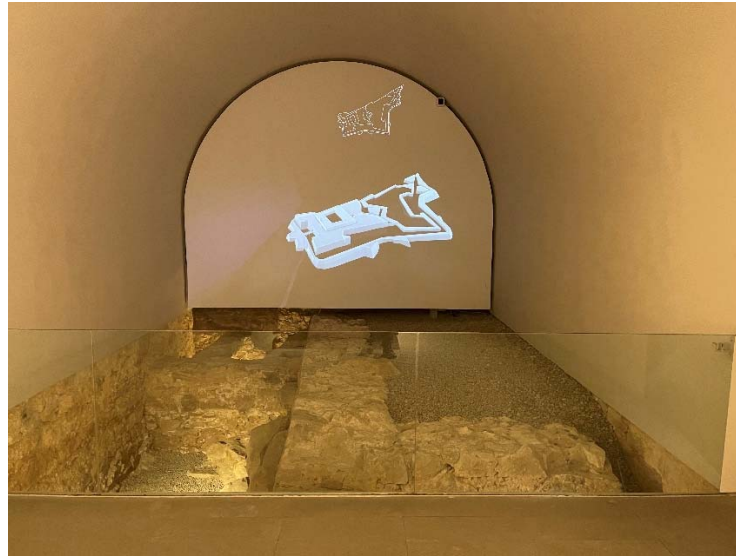
Espai principalment audiovisual i tecnològic on primi les imatges i objectes sobre el text.

No serà objecte d'aquest projecte l'elaboració del film document que es projecti sinó el suport i ambientització per a la seva projecció

BLOC 2: La muntanya i els orígens del Castell (sala 15)

Espai explicatiu de la muntanya de Montjuïc i la seva evolució.

En la sala es troben ubicats unes restes d'un tram d'un dels baluards del fortí inicial que cal conservar i integrar en la proposta.

Restes del baluard del s. XVII

BLOC 3: La construcció del Castell actual (sala 16)

En aquest espai es pretén mostrar l'evolució de l'emplaçament en base a les recerques arqueològiques i relació d'aquesta instal·lació mb altres similars europees i americanes.

BLOCS 4 i 5: Espais de repressió I i II (sales 17 i 18)

En aquests blocs s'exposarà, no només els estats de repressió patits pels diferents moviments socials sinó també de les visions polítiques i ideològiques dels mateixos.

BLOC 6: Apropiació ciutadana del Castell i la muntanya (sala 19)

Espai on es tractarà de la relació entre el castell i la muntanya amb la ciutat al llarg dels anys

En aquest document també es fa referència a elements que es podrien conservar o elements de les col·leccions del MUHBA que seria d'interès exposar.

Per a una informació més detallada, ens remetem al document de treball "Un nou centre d'interpretació de Montjuïc", adjunt a la licitació, redactat pel comissariat (J.M. Vila i R. Conesa).

Com s'ha comentat anteriorment, l'actuació proposada haurà de garantir que el públic visiti les exposicions en el sentit correcte del recorregut expositiu, aconseguint que s'entri i es surti per la porta adequada. Per això, caldrà estudiar la manera de **millorar la senyalística del Castell en quant a l'accés a les sales destinades al CIM.**

5.2.2 Proposta senyalística

Les sales al voltant del pati d'armes han albergat diferents usos al llarg de la seva història. En els darrers anys s'han adequat per convertir-se en una part més de l'experiència cultural que ofereix el Castell de Montjuïc als visitants.

La majoria de sales han patit alguna que altra adequació en els darrers anys però han estat intervencions puntuals i, en general, de caràcter provisional. Una de les actuacions que es va realitzar en el seu moment va ser la col·locació d'un cancell configurat per les portes originals i unes segones portes col·locades en el pla interior amb l'objectiu de garantir el control tèrmic

i, a la vegada, aprofitar l'espai generat per incorporar totes les instal·lacions que donaven servei a cada una de les sales. Amb el temps, s'ha fet palès que aquesta actuació no ha acabat de funcionar. En primer lloc, la voluntat de **fer permeable l'entrada a les sales** comporta que les dues portes del cancell es mantinguin sempre obertes desvirtuant el primer objectiu de garantir el control tèrmic de les sales. En segon lloc, el cancell crea una separació visual i física entre el visitant que circula pel porxo i l'interior de les sales que fa que el visitant no accedeixi a l'interior de les sales per **manca de visibilitat de l'activitat que es realitza** en el seu interior.

Una altra de les problemàtiques que presenta l'encaix dels nous programes dins les sales del Pati d'Armes és en relació als **recorreguts emprats pels visitants per veure les exposicions**. El fet que cada sala tingui la seva pròpia entrada (malgrat que puguin estar tancades) crea confusió i certes disfuncions ja que, moltes vegades, els visitants entren a l'exposició pel punt de sortida de la mateixa. Aquest fet fa que el visitant tingui una lectura totalment desvirtuada del discurs expositiu i no gaudeixi de forma satisfactòria del contingut cultural que s'ofereix.

Cal fer èmfasis en que, tot i que es tractin de sales diferents i amb relats diversos, es tracta de realitzar **una proposta unitària, de conjunt**.

Malgrat que actualment només alguna de les sales destinades al nou CIM estan relacionades entre sí a través de passos en els murs, un dels condicionants de partida és que totes les sales estiguin unides, permetent la **màxima connectivitat** entre elles. En aquest sentit, i tal i com ja s'ha comentat, les sales 18, 19 i l'espai sota de l'escala, estan sent objecte d'un projecte d'adequació paral·lel que dotarà d'aquesta permeabilitat a les sales 18 i 19 amb la resta.

Caldrà que els equips resolguin tots aquests aspectes plantejant solucions que millorin l'experiència del visitant. No obstant, cal tenir present que aquest edifici està catalogat (és un BCIN) i, com a tal, tot el que s'implanti ha de ser respectuós amb l'edifici i obtenir la validació del dept. de Patrimoni i la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de Barcelona (Generalitat).

5.2.3 Adequació dels espais

Les actuacions a desenvolupar seran les necessàries per tal d'adequar l'envolupant dels espais al nou ús requerit, adaptant-los a la nova proposta museística (senyalística, enllumenat, instal·lacions, etc.) així com tècnica i constructivament a la **normativa vigent** per aquest tipus d'ús (senyalística emergència, protecció contra incendis, accessibilitat, etc).

El desmuntatge i/o enderroc de l'actual instal·lació també és objecte del projecte museogràfic i s'ha d'incloure en el projecte executiu així com totes aquelles actuacions que siguin necessàries per posar en marxa el nou Centre d'Interpretació del Castell (plafons, mobiliari, elements audiovisuals, instal·lacions, senyalística, etc.) que hauran d'estar definides a nivell constructiu per a garantir la seva execució.

5.2.4 Instal·lacions

Les sales 14, 15, 16 i 17 estan dotades de les instal·lacions que es van considerar adients durant la seva reforma i instal·lació museogràfica posterior. No obstant, la nova proposta pot requerir de canvis. Les modificacions i actuacions complementàries per a la nova instal·lació, seran objecte del present projecte.

En el cas de les sales 18 i 19 així com el pas sota escala, tenint en compte que són espais que estan sent objecte del projecte d'adequació en l'actualitat, caldrà d'un treball coordinat

amb l'equip redactor i la posterior direcció d'obra d'aquesta altra intervenció per poder dotar les sales de les necessitats derivades del projecte museogràfic. En el cas que l'adequació de les sales no hagi pogut incloure les necessitats de la definició museogràfica, caldrà incloure-les en la definició en el present projecte.

La proposta haurà de fonamentar-se en el model d'arquitectura sostenible proposant una il·luminació adequada a les necessitats de cada espai i, que a la vegada, garanteixi l'eficiència energètica de l'edifici.

Donat el **caràcter patrimonial dels espais** caldrà que les propostes expliquin com es preveu el pas d'instal·lacions entre les diferents sales així com dins de cada una d'elles. Caldrà fer especial atenció a la proposta d'il·luminació que es planteja per tal de garantir la correcta il·luminació de les activitats que tindran lloc en el seu interior.

La informació complementària lliurada adjunta al present plec relativa a projectes i/o intervencions anteriors es lliura a mode informatiu. **Caldrà verificar l'estat de les instal·lacions durant el procés de redacció del projecte.**

5.3 Criteris patrimonials

L'edifici està protegit patrimonialment amb un nivell de catalogació de **Nivell A – Béns culturals d'interès nacional**. La proposta d'intervenció haurà de respectar tots els elements històrics característics de l'arquitectura del Castell, els espais del qual s'han de mantenir integralment.

Per a la redacció del projecte, un cop adjudicats els treballs, s'hauran de complir els requisits definits a la Fitxa del Catàleg de Patrimoni Arquitectònic i qualsevol actuació estarà consensuada amb la **Direcció d'Arquitectura Urbana i Patrimoni** (Departament de Patrimoni Arquitectònic Històric i Artístic) de l'Ajuntament de Barcelona.

5.4 Criteris arqueològics

Donat el nivell de protecció patrimonial del Castell de Montjuïc, caldrà que els equips, en els seus plantejaments, siguin conscients de les possibles tasques d'arqueologia que podran sorgir en les diferents fases del desenvolupament de les feines objecte de contracte: projecte, validacions, pressupost, etc.

5.5 Altres consideracions

Els projectes de museografia es plantegen des d'un inici, com una proposta quina execució es licitarà com a un subministrament i muntatge. No obstant, en diverses ocasions i segons quina sigui la proposta, aquesta licitació no seria d'un subministrament sinó d'una obra on s'inclou el subministrament i muntatge de determinats elements. Atesa aquesta casuística, s'ha previst en la present licitació la **possible Direcció d'obra o el possible Seguiment del subministrament i muntatge** en funció de la proposta i les indicacions del Dept. Tècnic d'Edificació de BIMSA. Aquest criteri també influirà a l'hora d'elaborar el pressupost i la documentació del projecte.

Per altra banda, un dels principals requeriments per a l'execució de qualsevol tipus d'actuació en el Castell és que aquest continuï obert al públic, per la qual cosa caldrà garantir que l'afectació de l'execució de la museografia (subministrament, muntatge, etc.) sobre els recorreguts visitables del conjunt monumental sigui la mínima possible i compatible. Caldrà

proposar un pla d'actuació per tal de donar compliment a aquest requeriment i tenir present els rendiments a l'hora d'elaborar el cost de l'actuació.

6. RESUM DE LES CARACTERÍSTIQUES DE L'ACTUACIÓ

ÚS PREVIST	EQUIPAMENT CULTURAL – CENTRE D'INTERPRETACIÓ - MUSEÍSTIC
NÚM DE PLANTES	P. Baixa. Tota l'actuació es desenvolupa en una única planta situada a la cota +184 m
SUPERFICIE ÚTIL	600 m2 aprox. Àmbit sales 14, 15, 16, 17, 18, 19 i pas sota escala
TIPOLOGIA	MUSEOGRAFIA
NIVELL DE PROTECCIÓ	Béns culturals d'interès nacional (Nivell A)
COST MÀXIM OBRES	350.000 € (PEC sense IVA). Inclou instal·lació museogràfica, sistemes audiovisuals, instal·lacions i senyalística.

7. ASPECTES A TENIR EN COMPTE EN LA REDACCIÓ DEL PROJECTE

El contingut dels documents a redactar desenvoluparà amb tot detall les prescripcions del Plec per a la Redacció de Projectes d'Edificació de BIM/SA i així com el Manual d'Estructuració Informàtica.

L'Ajuntament de Barcelona i BIMSA marcaran i definiran les línies de treball i les solucions formals de l'actuació. Serà tasca del projectista desenvolupar la formalització de l'encàrrec, seguint els criteris i premisses consensuats per totes les parts implicades al llarg de tot el procés de redacció del projecte segons el marc de requeriments, marc econòmic i la normativa actual que li és d'aplicació.

Els lliuraments previstos per aquesta actuació són els següents:

- **AVANTPROJECTE DE LA MUSEOGRAFIA DEL NOU CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL CASTELL DE MONTJUÏC**
Per redactar aquest document caldrà:
  - Revisar la documentació de partida i l'anàlisi del relat museològic
  - Proposta de disseny museogràfic i propostes de millora de la senyalística exterior (distribució, elements, recorreguts, etc.)
  - Estimació pressupost
  - Altres
- **PROJECTE BÀSIC DE LA MUSEOGRAFIA DEL NOU CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL CASTELL DE MONTJUÏC**
Aquest document serà la base per a sol·licitar l'autorització de la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de Barcelona (Generalitat) en el cas que es consideri necessari.

Inclourà, com a mínim:

- Ajust de la proposta del disseny museogràfic. Elements que inclou.
- Propostes de millora de la senyalística exterior i interiors
- Proposta d'il·luminació i esquemes de serveis
- Imatges renderitzades (fins a 3 vistes, incloses en els honoraris)
- Estimació pressupost adequat a la disponibilitat pressupostària
- Altres

- **PROJECTE EXECUTIU DE LA MUSEOGRAFIA DEL NOU CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL CASTELL DE MONTJUÏC**

El document definitiu per a la tramitació administrativa del projecte (si escau) i posterior licitació, incorporarà tota la informació necessària per a la seva execució.

Aquest document es podrà dividir en 3 documents independents si així ho sol·licita BIMSA, per a la seva licitació per lots o bé per dur a terme contractacions independents. Aquests documents corresponen a:

- Elements de museografia*
- Elements dels sistemes d'audiovisuals
- Instal·lacions

*Els elements corresponents a la museografia podrien arribar a segregar-se en dos capítols que distingirien entre elements fets a mida i elements de catàleg o elements que poden subministrar-se sense requerir d'un muntatge complex.

Aquest document haurà d'incloure:

- Enderroc i desmuntatge de l'actual ús de les sales i gestió dels residus
- Revisió del concepte expositiu o la proposta del disseny museogràfic i dels elements que inclou en base a les indicacions rebudes
- Definició constructiva dels elements museogràfics per a la seva producció
- Definició constructiva dels elements de senyalística (interiors i exteriors) tant de direcció com d'ubicació
- Disseny gràfic i maquetació per a la producció
- Definició dels materials i sistemes de reproducció gràfica (vinils, serigrafies, etc.)
- Definició constructiva del projecte lumínic museogràfic i requeriments de la instal·lació
- Definició dels sistemes audiovisuals
- Definició constructiva de les instal·lacions i la infraestructura de control i dades.
- Amidaments i pressupost en TCQ.
- Cronograma d'execució. Planificació de l'execució
- Control de qualitat
- Pla de manteniment
- Estudi bàsic de Seguretat i Salut i Plec de prescripcions tècniques (si escau)

I tot allò derivat de les validacions tècniques realitzades.

La realització multimèdia o la restauració de les peces a exposar no són objecte de la present licitació. Si que ho són els suports dels sistemes d'audiovisuals i les seves instal·lacions (on projectar la futura realització multimèdia) així com els elements expositius, de mobiliari/museografia, on ubicar les peces a exposar.

La documentació a partir de la qual es realitzarà la licitació de la producció de la museografia ha de contenir els apartats mínims següents:

1. Memòria tècnica descriptiva del projecte museogràfic i senyalística
  - 1.1. Objecte del projecte i característiques generals (emplaçament, superfície, pressupost, termini execució, etc.)
  - 1.2. Dades professionals
  - 1.3. Definició funcional i conceptual
  - 1.4. Actuacions complementàries (que poden ser objecte de futures definicions i contractes per a la posada en marxa de la instal·lació)
2. Memòria constructiva
  - 2.1. Disseny general dels espais museogràfics d'acord amb els continguts.
  - 2.2. Disseny del mobiliari museogràfic (vitriues suports, peanyes, etc.) Disseny plafons i suports per a la presentació del material gràfic. Escenografies. Proposta de muntatge de les peces singulars i voluminoses
  - 2.3. Disseny gràfic, infogràfics, etc. i equipament audiovisual en relació a les realitzacions multimèdies previstes. Requeriments tècnics i projecte d'instal·lacions.
  - 2.4. Projecte d'il·luminació museogràfica tant dels espais com de les vitriues o altres elements proposats.
  - 2.5. Senyalística interior i exterior de les sales. Proposta gràfica i de materials
3. Normativa vigent
4. Documentació gràfica de la proposta.
  - 4.1. Planimetries d'espais museogràfics i no museogràfics
  - 4.2. Plànols constructius de la totalitat dels elements del projecte
  - 4.3. Plànols de la senyalística interior i exterior de les sales
  - 4.4. Plànols d'instal·lacions
  - 4.5. Fitxes de mobiliari de catàleg i de sistemes audiovisuals (segons instruccions facilitades sobre marques i models)
5. Manual de disseny gràfic de tots els elements
6. Pressupost i amidaments . Quadre de preus, amidaments i pressupostos executius seguint indicacions de BIMSA
7. Plec de condicions tècniques (si escau, segons proposta)
8. Estudi bàsic de seguretat i salut (si escau, segons proposta)
9. Planificació detallada de l'execució del projecte de producció i instal·lació. Cronograma.
10. Especificacions de detall del subministrament i muntatge, instal·lació i posada en marxa dels elements del projecte

El pressupost aproximat per aquesta instal·lació és de 350.000 €, IVA exclòs.

Durant el procés de redacció de cada document (Avantprojecte, Projecte Bàsic i Projecte Executiu) es demanarà la màxima concreció de les solucions proposades, de manera que **el pressupost que s'incorpori ja des de l'Avantprojecte i del bàsic, sigui el més ajustat possible a la realitat de l'actuació (Tot per partides unitàries elaborat amb TCQ)**,

Per al desenvolupament i validació de la proposta, els honoraris de la licitació inclouen l'elaboració de fins a tres (3) imatges renderitzades a realitzar en qualsevol de les tres fases de redacció (preferiblement en els documents de proposta a validar) a petició de l'Ajuntament i/o BIMSA.

Durant la redacció del projecte i fins a la seva validació, el redactor haurà d'assistir a totes les reunions de seguiment a les que sigui convocat, així com incorporar els ajustos i modificacions que se'n desprenguin. Serà tasca del projectista redactar les corresponents actes de seguiment de les reunions del projecte.

Durant la redacció del projecte, l'adjudicatari haurà de reunir-se amb tots els departaments municipals i administracions implicats en la definició de la museografia i, si escau, amb Entitats interessades, associacions veïnals de la zona o **rodes de premsa** per a presentar les solucions del projecte. L'adjudicatari **generarà doncs, la documentació necessària per a donar suport a aquestes possibles presentacions que es realitzin del projecte: power points, renders, resums, esquemes**, etc.

L'execució i despeses lligades a les possibles feines per a complementar la informació gràfica lliurada correrà a càrrec dels redactors.

L'adjudicatari del present encàrrec haurà de fer les comprovacions necessàries per tal de verificar la documentació gràfica lliurada.

El projecte contindrà tota la documentació necessària per a que es pugui licitar el subministrament o bé l'obra. El projecte executiu preveurà un document per al **manteniment de la instal·lació segons les consideracions i prescripcions de l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB)**, especialment pel que fa a les accions i als recursos, per tal que l'òrgan o les entitats responsables en prevegin els recursos necessaris per a poder-ho dur a terme.

El **projecte executiu es considerarà definitiu** quan incorpori tot allò per a ser validat tant tècnica com administrativament (si escau).

En tots els documents lliurats hauran de fer constar la data, el Codi del Projecte (PR) i el Codi d'Expedient de forma visible en la portada.

El document definitiu es lliurarà en PDF i arxius editables, enviats per correu electrònic als responsables. Tot el lliurament es signarà digitalment segons indicacions de BIMSA.

Posteriorment, tal i com s'ha exposat, en la licitació s'inclou la possibilitat de contractar la direcció d'obra o el seguiment del subministrament i muntatge, en funció de la proposta i de les consideracions del Departament Tècnic d'Edificació de BIMSA.

En el cas que la proposta es liciti com un subministrament i muntatge i es procedeixi a la contractació del seu seguiment, serà objecte d'aquest contracte:

- Seguiment de la producció i el subministrament. Resposta de dubtes i aspectes sorgits en aquest procés.
- Ajustos derivats de la producció o implantació a l'obra
- Validació de mostres i l'estat final de l'obra
- Altres derivats de la proposta

Es gestionarà una visita als espais del Castell amb els equips licitadors que estiguin interessats. El dia i l'hora es concretarà a través del perfil del contractant un cop es publiqui l'anunci de licitació.

8. DOCUMENTACIÓ COMPLEMENTÀRIA ADJUNTA AL PLEC

S'adjunta la següent documentació a la licitació per tal d'elaborar l'oferta:

- Plànol àmbit intervenció (arxiu PDF)
- Arxius DWG del Castell de Montjuïc
- Un nou Centre d'Interpretació de Montjuïc (JM Vila, R.Conesa – febrer 2024) Document de treball
- Extracte de l'Estudi Històric associat al Pla Director (Arqueociència 2010)
- Estudi històric i arqueològic de l'edifici del quadrat del Castell de Montjuïc (JM Vila, febrer 2024)
- Extracte asbuït de restauració i millora de la coberta i part de les sales SE i SO al voltant de la plaça d'armes del Castell de Montjuïc (Forgas Arquitectes, 2010)
- Extracte asbuït Museografia del Centre d'Interpretació del Castell Montjuïc (2015)
- Extracte Avantprojecte adequació sales del Pati d'Armes (UTE Labaula-Esteve Aymerich-Inés de Rivera, febrer 2024)
- Manual d'Estructuració informàtica

Barcelona, a data de la signatura electrònica,

Ana Molino Roca
Assistència Tècnica de Gestió de Projectes
BIMSA | Ajuntament de Barcelona

Ignasi de Moner i de Castellarnau
Director Tècnic de Gestió de Projectes
BIMSA | Ajuntament de Barcelona